

Vanhojen talojen monipuolisten arvojen säilyttäminen tuleville sukupolville

Autiotalojen tulevaisuus –
näkökulmia ja ratkaisuja
tyhjiä talojen käyttöön

25.6.2026

Reetta Nousiainen
Museovirasto

Rakennuskannan rooli kestävyystavoitteissa

- Keskeinen ympäristökuorman aiheuttaja (luonnonvarojen kulutus, päästöt, jätteet)
  - Suurin investointien kohde yhteiskunnassa
  - Sosiaalisia merkityksiä ja hyvinvointivaikutuksia
  - Yhteiskunnan muisti – erityisen saavutettava
- Olemassa olevan käyttö kestävä kehityksen kannalta ylivoimainen vaihtoehto uudisrakentamiselle

Esimerkkejä kysymyksistä, jotka auttavat huomioimaan rakennetun ympäristön erilaiset arvot

Ekologiset

- Mitkä ovat materiaalien valmistuksen ja energiantuotannon ilmastopäästöt lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?
- Miten minimoidaan luonnonvarojen eli materiaalien kulutus?
- Miten vältetään jätteen syntyä?
- Millaisia luonnon monimuotoisuusarvoja kohteeseen sisältyy?

Taloudelliset

- Kuinka paljon ja minkälaisia pääomia kohteeseen sitoutuu?
- Mitkä ovat korjaamisen investointikustannukset? Paljonko se työllistää?
- Tarjoaako kohde mahdollisuuden lisä- tai täydennysrakentamiseen?
- Onko varmistettu, ettei tuottoja tavoitella ympäristön kustannuksella?

Kulttuuriset

- Mitä kohde kertoo historiasta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä?
- Mitä kohde kertoo aikansa rakennustavasta ja arkkitehtuurista?
- Mikä on kohteen rooli maisemassa, kylä- tai kaupunkikuvassa?
- Onko kohteella symbolimerkitys, kuvastaako se alueen identiteettiä?

Sosiaaliset

- Millaisia merkityksiä paikalliset liittävät kohteeseen? Koetaanko paikka viihtyisänä?
- Onko ihmisillä mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa elinympäristöönsä koskeviin päätöksiin?
- Onko kohteen ympärillä paikallista toimintaa, jonka on vaikea siirtyä muualle?

Ristiriita: rakennusten kertakäyttökulttuuri

- Asenteet ja arvostukset:
vanhan purkaminen ja uuden
rakentaminen nähdään
elinvoimana
  - Tyhjilleen jättäminen,
kunnossapidosta luopuminen,
purkaminen totuttuja tapoja
toimia
- Tarvitaan kulttuurinen muutos

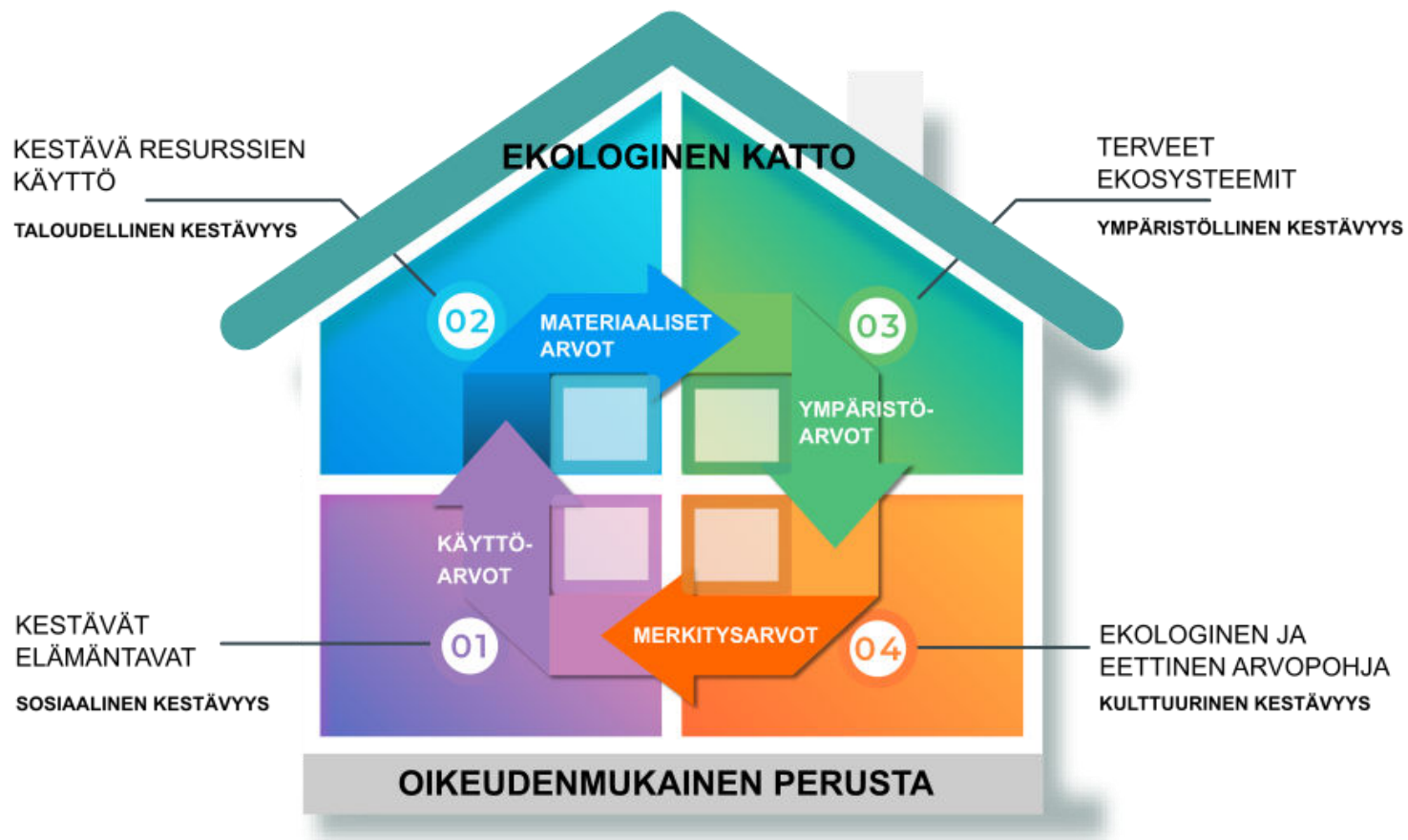
Uudelleen ajattelun tarve

- Ei voida enää sivuuttaa vaikutuksia ilmastoon, luontoon, ihmisten hyvinvointiin ja rakennusperintöön
  - Ensisijassa pitää hyödyntää jo olemassa olevaa rakennuskantaa
- Säilyttämisestä sääntö, purkamisesta poikkeus!

Eri arvot näkyviksi ja puntaroitaviksi

- Kestävyyssmurros edellyttää muutosta siinä, miten rakennettua ympäristöä arvotetaan ja kehitetään
  - Erilaisia arvoja ei välttämättä nähdä – ellei niitä aktiivisesti tehdä näkyväksi
- Planetaarinen kestävyys: ihmisen hyvinvointi maapallon ekologisissa rajoissa

Luonnos rakennetun ympäristön
kestävyyssarviointimalliksi

© Emilia Rönkkö

Säilyttävä korjaaminen ohjenuoraksi

- Dynaaminen säilyttäminen on resurssiviisas toimintatapa: kohteen kestävä ylläpito käytössä
  - Korjaamisen ja uuden käyttötarkoituksen mahdollisuuksien selvittäminen
- Ei vain tekninen, vaan ennen kaikkea kulttuurinen kelpoisuuskyseminen!

Paikalliset päätökset kestäviksi

- Tarvitaan vastuunkannon edellytykset huolenpidolle rakennuskannasta
  - Päätökset tehdään paikallistasolla ja ne vaikuttavat paikallisten omiin ympäristöihin
  - Rakennuskannalla ei ole omaa ääntä: arvojen esille tuomista ja puolesta puhumista tarvitaan
- Huolenpito kohdistuu siihen, mikä ymmärretään arvokkaaksi

